

Қарағанды қаласы әкімдігінің «Қарағанды қаласының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Сләмия Саттаров атындағы мектеп-лицейі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

ҚАРАСТЫРЫЛДЫ

Жаратылыстану пәндер кафедра отырысы. Хаттама №
«31 » 08 2022 жыл
Кафедра жетекшісі

КЕЛІСІЛДІ

директордың
бейіндік оқыту бойынша
орынбасыры Серікова Ә.А.

«31 » 08 2022 жыл

БЕКІТЕМІН

С.Саттаров атындағы МЛ
КММ директоры
Сейтимбетова К.Т.

«31 » 08 2022 жыл

«Мен және менің денсаулығым»

БАҒДАРЛАМАСЫ

(_8 сынып, 36 сағат саны)

2022- 2023 жыл

Құрастырған
Биология пән мұғалімі:
Чунгәл Бекей

Қарағанды қаласы

Түсінік хат

Бұгінгі таңда өз тәуелсіздігін алған егеменді еліміз «Құндылықтарға негізделген білім беру» осы бағытта жалпы білім беретін орта мектепте жан-жақты, дамыған, денсаулығы мықты, салауатты өмір салтын мұрат тұтқан жеке тұлғаларды тәрбиелеу басты талап етіп қойылған.

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» заңында: «Қосымша білім берудің білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыра отырып, оқушылардың білімін жетілдіріп, өзін-өзі басқаруын, шығармашылығын дамыту, олардың қабілеттерін іске асыру, қоғам өміріне бейімделуі, салауатты өмір салтын қалыптастыру баулау.

Вариативтік оқу бағдарламасы – үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне енетін әрбір оқу курсы бойынша білім, шеберлік және дағды мазмұны мен көлемін анықтайтын құжат негізінде «Мен және менің денсаулығым» таңдау курс арқылы іске асырудамын.

«Мен және менің денсаулығым» таңдау курс арқылы салауатты өмір салтын қалыптастыру, жеке тұлғаны өздігінен дамыту, шығармашыл, зерттеушілік қабілетін дамыту. Таңдау курс барысында оқушыларға биология пәнінен алған теориялық білімін жетілдіруге қолдау көрсету және қабілеттіліктерін дамытуға көмектесу. Алған білімдерін өмірде қолдану нәтижелісін практикалық жағдайда орындаған жасаған жұмыстар арқылы анықтау.

Биология пәнінен алған білімдерін өмірде қолдана отырып, әр оқушы өз денсаулығын сақтай білуге бағыттау. Еліміз егемендігін алып, өркениетті елдер қатарында болуына байланысты жаңа ғасырға қойылған талаптар жоғары. Осы талаптарды жүзеге асыру үшін дамыту тұжырымдамасының өмірге енуі өте қажет. Оның себебі бұгінгі күні оқушылар өз денсаулығын сақтай білмейді және де аурудын не себептен болғанын түсіне алмады, сондыктан оқушылардың әр түрлі ауруларға ұшырауы білім сапасына әсерін тигізеді. Жалпы адам денсаулығы қоршаған ортамен тығыз байланысты.

Сондықтан оқушылар қоршаған ортанды коргауға, оны тиімді пайдалану мектеп жасында жәте түсіне білу қажетті. Осыған байланысты табиғаттың адамға берері көп екендігін оқушы түсіне отырып, жасыл желектің біздін денсаулығымызға қандай пайдасы бар екендігін түсініп, оны өмірде қолдана білуге дағды қалыптастыру. Бұл таңдау курс тағы бір ерекшелігі мектеп бітірген оқушылардың көшілілігі арнағы мектеп баспалдағында кәсіптік білім алуға көмектеседі. Сондықтан мектеп мұғалімдері кәсіптік білімге бағдар беру үшін белгілі бір мамандыққа баулайтын жобалар күру қажет деп ойладап, өткен оқу жылдары «Мен және менің денсаулығым» деген жобалық бағдарламаның негізінде құрылды.

Болашақта бұл «Мен және менің денсаулығым» таңдау курс басқада бағыттармен жалғасын табады. Осыған байланысты ұсынып отырған таңдау курс бағдарламасы оқушылар биология пәнінен алған теориялық білімдерін өмірде қолдана отырып, өз денсаулығын сақтау үшін денсаулық деген ұғыммен терең танысып, салауатты өмір салтын қалыптастыруға арналған.

Әрбір тарауларда жеке такырыпка және тақырыпшаларға бөлінген. Биология пәнінен алған білімдерін оқушылардың өмірде қолдана білуге және оқушының функционалдық сауаттылығын арттыруға бағытталған. Сабак өтілу барысында Кембридж тәсілдің 7 модульдің тиімді әдіс тәсілдерді қолдану, практикалық және зертханалық жұмыстарды гидропоника тәсілмен орындау, топ серуенге шығу, шағын баяндама жасау, рефраттар, зерттеу жұмыстар жүргізуға жазу әдістерді қолданамын.

Курс бағдарламада білім біліктілігін тексеру материалдарымен қамтамасыз ету үшін әр сыныпта жас ерекшелігіне байланысты өзін-өзі тексеру сұрақтар, тапсырмалар берілген. Бұл тапсырмалар тақырыптық сынектар алу үшін қолданылады. Бағалау әдісінде балдық жүйе қолданылады. 8 сынып оқушыларына арналып, жылдық жоспары 36 сағат, 5 тараудан күрілған.

Мақсаты: Биология пәнінен алған білімдерін оқушылардың өмірде қолдана білуге және оқушының функционалдық сауаттылығын арттыруға бағытталған адам ағзасы, жануарлар, өсімдіктердің моделін жасай отырып, гидропоника тәсілмен өсірген өсімдіктердің денсаулық тайдалы екендігін дәлеледеп дәрілік өсімдіктерден сусындар дайындау үйренуге, салауитты өмір салтын сақтауга баулау.

Міндеттері:

Танымдық: Биологиядан алған білімдерін денсаулық ұғымымен тығыз байланысты екендігін түсіне отырып, адам ағзасы және өсімдіктермен жануарлардың кейбер түрлерін модельдеу, гидропоника тәсілмен өсірген өсімдіктердің тунбалар дайындау әдістерін қалыптастыру.

Дамытушылық: Модельдеу әдістерді және өсімдіктерден әр түрлі тунба дайындау жасау арқылы оқушылардың интеллектуалдық және шығырмашылық, зерттеушілік, ойлау кабілеттерін дамыту.

Тәрбиелеуші: Адам денсаулығын сақтауды түсіну арқылы салауатты өмірсалтын сақтауға, модельдеу және әр түрлі сусындар дайындау арқылы еңбек сүйгіштікке, достыкка, бірлесе жұмыс жасауға, коршаған ортаны сақтау мен корғауга тәрбиелеу болашақта мандық тандауга тәрбиелеу.

**8-сынып арналған «Мен және менің денсаулығым» таңдау курс жоспары
(аптасына – 1 сағат, барлығы 36 сағат)**

№	Такырыбы	Сағат саны	Уақыты	Қолданатын әдісі
1	Kіріспе	1		Шағын әнгіме
I-тaraу: Биология және денсаулық 2 сағат				
2	Биология ғылыминың мәні	1		Пікір алмасу
3	Биология пәнінен бір саласы – медицина	1		Реферат жазу
II-тaraу: Адам ағзасының ерекшеліктері 8 сағат				
4	Біздің ағзамыз неден тұрады	1		Теория және модельдеу сабагы
5	Жасуша, ұлпа, мүшес, мүшелерлер жүйесі	1		Теория және модельдеу сабагы
6	Адам ағзасындағы 12 мүшес	2		Теория және модельдеу сабагы
7	5 сезім мүшес	2		Хабарлама жасау
8	Денсаулыққа әсер ететін факторлар	2		Теория және модельдеу сабагы
III-тaraу: Адам денсаулығын сақтау 3 сағат				
9	Адам ағзасының ерекшеліктері	1		Шағын әнгіме
10	Адам өз ағзасын білудегі маңыздылығы	1		Шағын әнгіме
11	Денсаулық сақтау үшін адам өз ағзасын білу қажетті.	1		Шағын әнгіме
IV-тaraу: Биология ғылыминың салаларының денсаулыққа әсері 15 сағат				
12	Өсімдіктердің адам денсаулығын пайдасы	2		Теория және модельдеу сабагы
13	Иммундық жүйені қалыптастыратын дәрілік шөптер	2		
14	Фито шайдың денсаулыққа әсері	3		Теория және модельдеу сабагы
15	Дәрілік өсімдіктерден «фито шай» тұнбасын дайындалап үрлену	3		
16	Жануарлардың адам денсаулығын пайдасы	2		
17	Вирустармен бактерияның адам денсаулығына әсері	2		Теория және модельдеу сабагы
18	Санырауқулактардың денсаулыққа әсері	1		Теория және модельдеу сабагы
V-тaraу: Денсаулығын нығайту мен аурулардың алдын алу 7 сағат				
19	ДИЕТОЛОГИЯ – тамақты дұрыс пайдалану туралы ғылым.	1		Пікір алмасу
20	Тамақтану тәртібі, Тамақтанудың негізгі ережелері	1		Шаған баяндау

21	Тағам өнімдерінің энергетикалық күндылығын арттыру	1		Теория және модельдеу сабагы
22	Тамактану пирамидасы	2		Теория және модельдеу сабагы
23	Ауырып ем ізdegенше ауырмайтын жол ізде	1		модельдеу
24	Конференция сабагы	1		Шағын пікір алmasу

Kіriсe.

Биология пәнінен алған білімдерін окушылардың өмірде қолдана білуге және окушының функционалдық сауаттылығын арттыруға бағытталған адам ағзасы, жануарлар, өсімдіктердің моделін жасай отырып, гидропоника тәсілмен өсірген өсімдіктердің денсаулық тайдалы екендігін дәлеледеп дәрілік өсімдіктерден сусындар дайындағы үйренуге, салауытты өмір салтын сактауга баулау.

I-тaraу: Биология және денсаулық 2 сағат

Адам денсаулығы мен биология пәні тығыз байланысты екендегін «Мен және менің денсаулығым» тандау курсы адам мен табиғаттағы тіршілік әрекетінің өзара байланысын жан- жақты түсініп практикалық тұрғыда іске асыру кажеттілігі туралы түсінік алу.

II-тaraу: Адам ағзасының ерекшеліктері 8 сағат

Біздің ағзамыз неден тұрады деген ұғымға биология пәнінен алған білімге негізделе, жасуша құрылышын модельдеу. Жасуша, ұлпа, мүше, мүшелерлер жүйесі, Адам ағзасындағы 12 мүше, 5 сезім мүше, Денсаулыққа әсер ететін факторлар туралы теориялық білімдерін толықтыра келе, модельдеу әдістерін жасау.

III-тaraу: Адам денсаулығын сақтау 3сағат

Биология пәнінен бір саласы – медицина екендігін түсіну, Адам ағзасының ерекшеліктері білу. Адам өз ағзасын білудегі маңыздылығы жан жақты сипаттама беру.

IV-тaraу: Биология гылымының салаларының денсаулыққа әсері 15 сағат

Өсімдіктердің адам денсаулығын пайдасын түсіну. Иммундық жүйені қалыптастыратын дәрілік шөптерді танып біл. Фито шайдың денсаулыққа қандай пайдасы бар екенгін үгіну. Өз мектебімізде ашылған «фито шай» бұрышының маңыздылығын түсіну. Дәрілік өсімдіктерден «Фито шай» тұнбасын дайындағы үйрену.

Жануарлардың адам денсаулығын пайдасын сипаттау. Өсімдіктердің адам денсаулығын пайдасы түсініп өсімдіктердің пайдасын үгінген, көкөністерді модельдеу.

Вирустармен бактерияның адам денсаулығына пайдасымен зияны туралы салыстырмалы талдау жасау. Саңырауқулақтардың денсаулыққа әсеріне сипаттама беру.

V-тaraу: Денсаулығын нығайту мен аурулардың алдын алу 6 сағат

Денсаулық сактау үшін адам өз ағзасын білу кажетті екендігін окушы жан жақты түсіне білу . ДИЕТОЛОГИЯ – тамакты дұрыс пайдалану туралы ғылым. Тамактану тәртібін түсіну. Тамактанудың негізгі ережелері құрастыру. Тағам өнімдерінің энергетикалық